

Szépségverseny – térképeknek

A „Szép Magyar Térkép 2009” és a „Digitális Magyar Térkép 2009” pályázatok eredményei

Tizenötödik alkalommal értékelték és mutatták be 2008 hazai „térképtermésének” a „Szép Magyar Térkép 2009” és a „Digitális Magyar Térkép 2009” pályázatokra benyújtott alkotásait 2010. március 26-án az Országos Széchényi Könyvtár nagytermében.

Dr. Sajó Andrea főigazgató asszony köszöntötte az idén is szép számban összegyűlt közönséget, amelyben a térképeket készítők mellett a kartográfia rokontudományai és a térképhasználók egyaránt képviselve voltak. A vendéglátó intézmény vezetője megköszönte a lehetőséget, hogy a zsűri elnökeként női szemmel tekinthette meg a *Lázár Deák Térképészeti Alapítvány*, valamint az *Országos Széchényi Könyvtár Térképtára* felhívására beérkezett pályaműveket. Az értékelést különösen a digitális alkotásoknál tartotta nehéz feladatnak. Tapasztalata szerint a szépség szorosan összefügg a térkép hatékonyságával, használhatóságával, és ez a kapcsolat a bírálatokban is tükröződik.

A térképkiállítás megnyitóját – immár hagyományosan – *Klinghammer István* akadémikus tartotta, aki a kiállított művekben a hazai térképkiadás keresztmetszetét látva felhívta a figyelmet arra az érdekes tényre, hogy a korábbi éveknél szerényebb mennyiségű anyag továbbra is magas szakmai és tudományos színvonalról tanúskodik. A mai térképkiadást a korosztályok, használói célcsoportok igényeit kielégítő termékek előállítására jellemzi. Ebben a környezetben a magyar térképészeti nem a technológiai háttér fejlettsége, hanem a szakmai igényesség tartja ma is az európai élvonalban. Ma a térképeknek olyan alkalmazásai – egyben versenytársai is vannak –, mint a hanggal kombinált GPS navigációs rendszerek, amelyek azonban valójában nem vizuális termékek. A megnyitó záró mondataiban az akadémikus kiemelte, a „Szép Magyar Térkép” története azt mutatja, hogy a folytonos változás mellett a

térképek szépsége és szakmai színvonala megmaradt. A pályázók, a bírálók, a rendezők és a közönség egyaránt nyertesei az immár szép hagyományokkal rendelkező szakmai kezdeményezésnek, amelynek életben tartásáért minden közreműködőt elismerés illet. A beérkezett alkotásokból *dr. Plihál Katalin* vezetésével a *Térképtár* munkatársai rendezték a térképkiállítást, amely 2010. április 30-ig volt megtekinthető.

A megnyitót követően *Dr. Zentai László*, a *Lázár Deák Térképészeti Alapítvány* kuratóriumának elnöke adta át a nyomtatott térképek kategóriák díjait. Ezt követően *dr. Sajó Andrea* főigazgató osztotta ki a digitális pályaművek legjobbjainak az okleveleket. Végül a *Turista és Természetjáró Információs Egyesület* képviselője jelentette be a „Kiváló Magyar Kerékpáros Térkép” Vándorkupa nyertesét („West Balaton Bicycle Tour” című térkép).

A díjátadás után – az eddigi hagyományokhoz híven – a *Szarvas András* térképész mérnök szervezésében térképész találkoztartottak, amelyre a rendezvény minden résztvevője örömmel fogadta el a meghívást.

Általános értékelés

A nyomtatott művek számára kiírt „Szép Magyar Térkép 2009” pályázatra az előző éveknél jóval kevesebb számú, összesen 49 alkotást neveztek. Ezek bírálatát az OSZK Térképtárában 2010. március 1-én tartották.

A Bíráló Bizottság elnöke *dr. Sajó Andrea* főigazgató (OSZK); a zsűri tagjai: *dr. Bak Borbála* egyetemi docens (ELTE, BTK), *Bába Imre* térképész (MATE), *dr. Györffy János* egyetemi docens (ELTE IK), *dr. Jankó Annamária* igazgató (HM Hadtörténelmi Könyvtár és Térképtár), *Lelkes György* (KSH Könyvtára), *dr. Mélykúti Gábor* (NyME Geoinformatikai Kar), *dr. Suba János* (HM Hadtörténelmi Múzeum Térképtára), *dr. Tóth László* mérnök-vezeték (MH Geoinformációs Szolgálat) és *dr. Török Zsolt Győző* egyetemi

docens (ELTE IK), a jegyzőkönyv vezetője voltak.

A zsűri meggyőződése, hogy a visszaesés nem a hazai térképszerkesztők és kiadók szép térképek alkotása iránti szándékának és kreativitásának csökkenését tükrözi, és nem jelenti a nyomtatott térképek iránti társadalmi igény hirtelen visszaesését sem, hanem a gazdasági és társadalmi állapotok általánosabb válságának következménye. Ha kevesebb művet is értékelték a bírálók, ezek között most is voltak magas színvonalú, maradandó értékeket hordozó, és szép alkotások, amelyek példát adhatnak a szakmai követelmények teljesítéséhez.

A legtöbb pályaművet ezúttal is az *idegenforgalmi* kategóriában adták be, míg a tudományos és iskolai kategóriákba igen kevés számú nevezés érkezett, ezért a zsűri ezeket összevontan értékelt. A pályaműveket megtekintése után egyes térképeket tartalmi és formai jegyeik alapján a zsűri más kategóriába sorolt át.

Az értékelés így a nyomtatott térképek esetében a következő kategóriákban történt: tudományos és iskolai, sorozat, idegenforgalmi. A Bíráló Bizottság összesen két első, két második és két harmadik díjat adott ki, valamint három pályaművet dicséretben részesített.

A „*Digitális Magyar Térkép 2009*” pályázatra tíz, magas szakmai színvonalú, azonban témájában, megvalósításában és célközönségében is nagyon különböző alkotást neveztek. A pályaművek bemutatására a termékek képviselői negyed órát kaptak, ezt az időkeretet azonban a zsűri kérdései néhány perccel meghosszabbították.

A zsűri felhívta a figyelmet arra, a bemutatott művek értékelésekor fontosnak tartott szempont, hogy a *digitális* és *digitalizált* fogalmak között különbséget kell tennünk. Elsősorban a történeti térképanyagot feldolgozó termékek esetében sokszor nehéz megállapítani, hogy a mai szemmel szépnek látott megjelenítés mennyiben köszönhető az egykori térképek szerkesztőinek, és mennyit adtak hozzá értékükhöz a mai szakemberek.

A díjazott pályaművek értékelését a bíráló bizottság jegyzőkönyve alapján a következőkben mellékeljük.

A „Szép Magyar Térkép 2009” pályázat díjazottjai

Tudományos és iskolai térképek kategória

Első díjat kapott:

A Mórágyi-rög északkeleti részének földtana

Beküldő: *Magyar Állami Földtani Intézet*

A magyar földtani térképezés szép hagyományait követő, magas színvonalú tudományos monográfia mellékleteként megjelent tematikus térkép a nem szakemberek számára is áttekinthető, világos és esztétikus, amely kitűnő összefoglalását adja a terület geológiai kutatásának.

Második díjat kapott:

Magyarország puzzle könyv

Beküldő: *Topográf Térképészeti Kft.*

A hazai piacon megjelent kirakós könyvek között újdonságként jelent meg 2009-ben a térképkiadó grafikusán is igényes kiadványa, amely elsősorban a kisiskolások számára jelenthet hasznos és tanulságos tantermi vagy otthoni elfoglaltságot. A harmonikus megjelenésű térképes oldalak különleges keretrajzzal, igényes grafikával, képszerűen mutatják be Magyarország látnivalóit.

Sorozat kategória

A zsűri ebben a kategóriában nem adott ki díjat.

Dicséretben részesült:

Magyar városok térképe sorozat

Beküldő: *Stiefel-Eurocart Kft.*

A pályázó által egyedileg is nevezett idegenforgalmi térképeket a zsűri összevontan, sorozatként értékelt, így ebben a kategóriában adott elismerést az egységes címlappal és jellemző, modern grafikus jegyeik alapján azonosítható várostérképek sorozatának.

Idegenforgalmi kategória

Első díjat kapott:

Földtani atlasz országjáróknak

Beküldő: *Magyar Állami Földtani Intézet*

A hazai térképpiacon témáját és annak feldolgozását tekintve is újdonság a „Föld évében”

kiadott atlasz, amelynek szöveges része magyarul és angolul mutatja be hazánk földtani környezetét. A térképek az ország területének tematikus atlaszát adják, részletesen ábrázolva a földtani értékeket. A kötet az országjárók, kirándulók számára is hasznos, igényes ismeretterjesztő és információs kiadvány, amelyben megtaláljuk a földtani témájú tanösvényeket, látogatható barlangokat, gyógyfürdőket és a földtani szempontból fontos múzeumok és bányászati emlékhelyeket. A zsűri az atlaszt elsősorban tartalma és célközönsége alapján sorolta az idegenforgalmi kategóriába, ahol a kiadvány újdonsága mellett esztétikus megjelenésével is kiemelkedett a mezőnyből.

Második díjat kapott:

Magyarország természetvédelmi térképe, 1:430 000
Beküldő: *A&Z 1.1 Térképműhely*

A hazai természetvédelem helyzetéről ad képet a témának megfelelő színeket jól használó, harmonikus színvilágú és igényes szerkesztésű térkép, ahol a lap mindkét oldala tükrözi a grafikus megformálásban a szerkesztői igényességet.

Harmadik díjat kaptak:

Saint Lucia sziget térképe, 1:50 000
Beküldő: *GiziMap*

A romantikus karibi „álomsziget” topográfiai részletességű térképe elsősorban újszerű domborzatábrázolásával, harmonikus, a sziget jellegének megfelelő színvilágával kelt figyelmet.

A Tisza-tó szabadidőtérképe, 1:30 000

Beküldő: *Espolarte–Szarvas András–Térkép–Faragó Bt.*

A belföldi turizmusban növekvő jelentőségű terület grafikusán igényes topográfiai bemutatása jól harmonizál a szabadidő eltöltéséhez kapcsolódó tematikával.

Dicséretet kaptak:

Magyarország pálinka-térképe (angol kiadás), 1:600 000
Beküldő: *Stiefel-Eurocart*

A hungaricumként komoly idegenforgalmi vonzerőt képviselő magyar pálinkafajták tematikus és térbeli áttekintését adja az angol nyelvű,

leírásokkal és hasznos információkkal is kiegészített, jól áttekinthető országtérkép.

A Vörös-tenger térképe, 1:2 000 000

Beküldő: *GiziMap*

A földrajzi térképek kiadásának klasszikus hagyományait követő, harmonikus színvilágú, a térséget magas szakmai színvonalon ábrázoló térkép a nemzetközi piacon is érdeklődésre tart számot, elsősorban gazdag és többnyelvű névrajza miatt.

A „Digitális Magyar Térkép 2009” pályázat díjazottjai

Első díjat nyert:

Interaktív irodalom (10–14 éves tanulók részére)

Beküldő: *Cartographia-Tankönyvkiadó Kft.*

A korszerű oktatási segédeszköz túllép a főként magyar irodalom térképi megjelenítését célzó nyomtatott előzményeken, és a digitális megjelenítés lehetőségeit kihasználva, nagyítható részletekkel, dinamikus jelekkel, be- és kikapcsolható rétegekkel változatos és a tanulók számára is érdekes, élményszerű bemutatást nyújt a magas színvonalú, animációkat és interaktív lehetőségeket felvonultató, esztétikus és áttekinthető grafikus megvalósítással.

Második díjat nyertek:

A Tabán térképes képtárház

Beküldő: *Lenkei Ákos*

A weben is elérhető, interaktív kartográfiai megjelenítés Budapest egy mára eltűnt részének múltjába enged bepillantást és a felhasznált fényképi anyag segítségével újraéleszti a hajdani Tabánt. A térképek igényes grafikája és a topográfiai változások vizualizációja mellett külön értékelendők a felhasználó számára nyújtott lehetőségek az adatbázis integrált használatához.

Vas megye (1856–1860, georeferált kataszteri térképek)

Beküldő: *Arcanum Adatbázis Kft. ELTE Geoinformatikai és Űrtudományi Tanszék – Magyar Országos Levéltár*

A digitális adatbázisok publikálásában jeleskedő kiadó, a kataszteri térképek és adatok birtokosa, valamint a hasonló együttműködésekben

már nagy gyakorlattal rendelkező egyetemi kutatóhely együttműködésében a hazai térképészeti örökség újabb, kevésbé ismert tagjait sikerült a digitális korszak számára átmenteni. A 19. századi földmérési térképek a nagyközönség számára is elérhetővé, a georeferálásnak is köszönhetően pedig sokféle módon felhasználhatókká váltak.

Dicséretet kaptak:

A földtani térképezés 140 éve

Beküldő: *Magyar Állami Földtani Intézet*

A digitális adathordozón megjelent válogatás részletes áttekintést ad a hazai földtudományos térképezés történetéről, amelyet számos,

elsősorban az intézet könyvtárában őrzött tudománytörténeti ritkaság bemutatásával illusztrál.

Magyarország élőhelyeinek térképi adatbázisa

Beküldő: *Oláh Krisztina*

Az MTA Ökológiai Kutatóintézete számára elkészített, helyszíni adatfelvételen alapuló részletes adatbázis adatainak a nagyközönség számára is hozzáférhető megjelenítései a szokatlan, de egyszerűen áttekinthető és könnyen kezelhető térképek.

Dr. Török Zsolt Győző

ELTE Térképtudományi és
Geoinformatikai Tanszék

Földmérő nap Szolnokon

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Mérnöki Kamara, az MFTTT Jász-Nagykun-Szolnok megyei csoportja és a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Földhivatal 2010. június 16-án Földmérő napot szervezett Szolnokon. A rendezvényen megjelentek a földhivatali munkatársak és a vállalkozói szféra képviselői is.

A köszöntők után *dr. Mihály Szabolcs*, az MFTTT elnöke előadásával nyitottuk a napot, aki beszélt a szakmával összefüggő jogszabályok megújulásának szükségességéről, kiemelve, hogy a szakma igényli a DAT szabályzat átdolgozását és jogszabállyá „emelését”. Elismerésként említette, hogy nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő a földnyilvántartási rendszerünk.

Tóth Sándor, a VM főosztályvezető-helyettese előadásában a módosított telekalakítási jogszabályról adott pontos tájékoztatást, kiemelve a készítő és a munkát vizsgáló jogosultságának változását. Röviden említést tett a 46/2010. (IV. 27.) FVM és a 47/2010. (IV. 27.) FVM rendeletekről, amelyek jelentős hatással vannak szakmai tevékenységünkre. Felsorolás szinten tájékoztatott az előkészítés alatt lévő alábbi jogszabály tervezetéről:

– az állami földmérési alaptérképi adatbázisok készítésének és állami átvételének részletes

szakmai előírásairól szóló miniszteri rendelet lényeges változásokat hoz a jelenlegi DAT szabályzathoz képest [a DAT szabályzat helyett]; a vízszintes alappontok létesítésének, meghatározásának és karbantartásának részletes előírásai [A1, A3, A5, A7 szabályzatok helyett];

- a magassági alappontok létesítésének, meghatározásának és karbantartásának részletes előírásai [A2, A4, A6 szabályzatok helyett];
- az Integrált Geodéziai Hálózat (INGA) létesítése, ennek részletes szakmai előírásai [új];
- az ingatlanrendezői földmérő minősítés részletes előírásait szabályozó miniszteri rendelet;
- a 63/1999. (VII. 21.) FVM-HM-PM együttes rendelet helyébe lépő új miniszteri rendelet;
- a földhivatalok térkép- és adattáráról szóló rendelkezés (a tervezet szerint miniszteri utasítás szintjén).

Horváth Tamás, a FÖMI KGO munkatársa „A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter 47/2010. (IV. 27.) FVM rendelete a globális műholdas helymeghatározó rendszerek alkalmazásával végzett pontmeghatározások végrehajtásáról, dokumentálásáról, ellenőrzéséről,